

Tartalom

Vezetői összefoglaló	3
Általános áttekintés a jelöltekről	4
1.1. Demokrata Párt	4
1.1.1. Hivatalos jelölt	4
1.1.2. Valószínűsíthető jelölt	4
1.1.3. Valószínűsíthetően nem indul	4
1.1.4. Biztosan nem indul	4
1.2. Republikánus Párt	4
1.2.1. Hivatalos jelölt	4
1.2.2. Valószínűsíthető jelölt	4
1.2.3. Biztosan nem indul	4
Hivatalos jelöltek	5
Demokrata Párt	5
Hillary Rodham Clinton	5
Bernie Sanders	6
Republikánus Párt	7
Ted Cruz	7
Rand Paul	7
Marco Rubio	8
Ben Carson	9
Carly Fiorina	9
Mike Huckabee	10
Rick Santorum	10
George Pataki	11
Források	12

Vezetői összefoglaló

Az Amerikai Egyesült Államok elnökjelöltjeinek versenyfutása az előválasztásokon, a pártok jelölőgyűlésein és az elektori kollégiumok akadályain át vezet, mely 2016 novemberéig tart.

Ami az előválasztásokat és jelölőgyűléseket illeti, 2016 időbeosztása még mindig képlékeny több mint egy tucat államban. Annyi azonban biztos, hogy az első állam, ahol 2016 januárjának második felében vagy februárjának elején jelölőgyűlést tartanak, lowa lesz, míg az első, ahol ugyanekkor előválasztások lesznek, New Hampshire. Majd ezeket február közepén előválasztás követi Dél-Karolinában és február 20-án jelölőgyűlés Nevadában. A jelöltek többsége a felkészülés jelenlegi fázisában jellemzően a fenti, első négy államra koncentrál.

Demokratikus oldalon kettő, republikánus oldalon nyolc jelölt jelentette be eddig hivatalosan, hogy beszáll a 2016-os elnökválasztási küzdelembe. Ezzel párhuzamosan mindkét oldalon többekről valószínűsíthető, hogy hasonló bejelentést tesznek majd a közeljövőben, és vannak olyanok is, akikről már most biztosan tudható, hogy kimaradnak a versenyfutásból.

Általános áttekintés a jelöltekről

1.1. Demokrata Párt

- 1.1.1. Hivatalos jelölt
 - a) Hillary Rodham Clinton
 - b) Bernie Sanders
- 1.1.2. Valószínűsíthető jelölt
 - a) Marton O'Malley
 - b) Jim Webb
 - c) Lincoln Chafee
- 1.1.3. Valószínűsíthetően nem indul
 - a) Joseph R. Biden Jr.
- 1.1.4. Biztosan nem indul
 - a) Elizabeth Warren

1.2. Republikánus Párt

- 1.2.1. Hivatalos jelölt
 - a) Ted Cruz
 - b) Rand Paul
 - c) Marco Rubio
 - d) Ben Carson
 - e) Carly Fiorina
 - f) Mike Huckabee
 - g) Rick Santorum
 - h) George Pataki
- 1.2.2. Valószínűsíthető jelölt
 - a) Jeb Bush
 - b) Scott Walker
 - c) Chris Christie
 - d) Rick Perry
 - e) Lindsey Graham
 - f) Bobby Jindal
 - g) John Kasich
- 1.2.3. Biztosan nem indul
 - a) Mitt Romney

Demokrata Párt

Hillary Rodham Clinton

2015. április 12-án jelentette be hivatalosan, hogy indul a 2016. évi amerikai elnökválasztáson.

A demokrata előválasztásokon csekély ellenzékre számíthat, ha egyáltalán számíthat ellentáborra, különösen mióta Elizabeth Warren hivatalossá tette kimaradását a küzdelmekből. Az általános választások során az úgynevezett Obama-koalíció felett kell győzedelmeskednie, akik jellemzően olyan feketék, fiatalok vagy felsőfokú végzettséggel

rendelkező fehérek, akik 2008-ban és 2012-ben is Barack Obamát támogatták. Emellett fent kell tartania a támogatóbázisát a fehér munkásosztálybeli nők és férfiak között, akik eltávolodtak a Demokrata Párttól, ezzel párhuzamosan pedig vonzó jelölt lehet azok számára is, akik szimpatizáltak férje, Bill Clinton elnökségével. A spanyolajkúak túlnyomórészt Hillary Clintont támogatták Obamával szemben a 2008-as demokrata előválasztások során, de azóta a nemzeti bevándorlási szabályok átalakítása megosztó kérdéssé vált, ami miatt a spanyolajkúak kíváncsian várják, Clinton mennyire elkötelezett mellettük. A kritikus államok – mint Florida és Colorado – megnyeréséhez meg kell győznie őket támogatásáról.

Ohio lehet ismét a klasszikus csatatér, de a demográfiai változások okán más államok – így Colorado, Nevada és Virginia – is a figyelem középpontjába kerülhetnek. Pennsylvania, ahol 2008-ban kilenc százalékponttal győzött, falkavezér lehet. Michigan-ben és New Hampshire-ben szintén szoros lehet a verseny. Clinton stábja utalást tett arra, hogy pénzt és energiát szentel majd a számukra kevésbé esélyes Észak-Karolinának és – forrásai függvényében – Georgiának is, utóbbiban a növekvő arányú fiatal és latino szavazók okán. Florida kritikus fontosságú lehet Clinton győzelme szempontjából, különösen akkor, ha Jeb Bush republikánus jelöltté válik.

Clinton üzenete szinte állandó: jobb országot hagyni a gyermekekre és unokákra, amely mondanivalót anyaként és nagymamaként saját tapasztalataival szövi át, és próbálja meggyőzni választóit arról, hogy ő a legjobb pozícióban lévő személy arra, hogy foglalkozzon a jövedelemegyenlőtlenség kérdésének megoldásával és a középosztály megsegítésével. Gazdasági programjának kiemelt területei: a minimálbér, a fizetett családi- és betegszabadság, a kisgyermekkori oktatás és az elérhető gyermekgondozás.

Bernie Sanders

A vermonti szenátor a Demokrata Párt legliberálisabb aktivistáinak támogatásával szállt be az elnöki székért folytatott küzdelembe. Támogatóinak bőkezűsége attól is függ majd, hány további jelölt dönt úgy a demokraták oldalán, hogy kihívja Hillary Clintont. Sandersnek szélesíteni kell majd támogatói körét a fehér, egyetemi városi népességen túl a demokrata koalíció más tagjai, különösen az afroamerikaiak felé is.

lowa haladó szellemű tradíciókkal bíró állam, ahol Sanders kétségkívül támogatókra

találhat a populisták és pacifisták körében, azonban meg kell nyernie a mérsékelt demokraták többségét is. Amennyiben ez sikerül, ugyanilyen támogatást nyerhet New Hampshire-ben is, különösen az állam nyugati részén, ahol a legliberálisabb szavazók élnek. Ha Sandersnek nem sikerül megszereznie a szavazatok 10%-át az előbbi két, többségében fehér államban, nehéz lesz talpon maradnia Dél-Karolinában, ahol feketék tehetik ki az elektorok több mint felét.

Sanders, aki "demokratikus szocialistaként" aposztrofálja magát, szorgalmazza, hogy a Demokrata Párt térjen vissza populista gyökereihez, és erőteljesen foglalkozzon a gazdasági egyenlőtlenség problémájával. Ettől reméli azt is, hogy sokkal agresszívabb vitára tudja majd ösztönözni Hillary Clintont olyan témákban, mint a stagnáló bérek, a hanyatló szakszervezetek és az emelkedő diákhitel. Sanders jelenléte az elnökségért folytatott harcban kényelmetlen érzést kelthet több centralista demokratában.

Republikánus Párt

Ted Cruz

2015. március 23-án elsőként jelentette be hivatalosan, hogy indul az elnökválasztáson. A republikánus jelöltség elnyeréséhez Cruznak egyesítenie kell a párt intézményellenes szárnyát, amely különálló, de egymással átfedésben lévő választói tömbökből áll, ideértve a konzervatív kereszténydemokratákat, a libertariánusokat és a Tea Party mozgalom tagjait, akik mindkét párt vezetésével elégedetlenek. Cruznak meg kell találnia az utat, hogy kitűnjön a republikánus reménységek tömött sorából az előválasztásokon. Az elnökválasztás során pedig megpróbálhatja elnyerni a centralista szavazók bizalmát

annyira, mint amennyire igyekeznie kellene felvillanyozni azokat a konzervatívokat, akik azért nem szavaztak a korábbi elnökválasztásokon, mert elégedetlenek voltak a választékkal.

Cruz előválasztási kilátásai az iowai és dél-karolinai erős szereplés függvényében alakulnak majd. Ha nem lesz képes legalább egy államot megnyerni az elsők közül, vagy legalábbis a republikánus élvonalban maradni, kiütheti magát a további küzdelemből. A demokrata jelöltekkel szemben Cruz jobban teljesíthet majd a középnyugati államok úgynevezett "Reagan demokratái", az erősen katolikus fizikai munkás választók valamint az evangélikusok körében.

Cruz nem csak a legkonzervatívabb, de a legmerészebb jelöltként keresi az utat a republikánus jelöltséghez. Keményvonalas beállítottságát hangsúlyozza Obama elnökkel szemben, amelyet az egészségügyi ellátásról szóló törvény megakadályozására tett kísérletekor is láthattunk, amely igen népszerűtlenné tette őt pártja vezetői körében. Érvei szerint az utóbbi időben a Republikánus Párt csak akkor volt képes győzni, amikor konzervatívként szállt versenybe. Cruz azt üzeni választóinak, hogy személye az, aki a legnyomatékosabb elfordulást képviseli Obamától és a liberalizmustól.

Rand Paul

Kentucky állam szenátora 2015. április 7-én jelentette be jelöltségét a 2016-os választásokra. Paul egymástól eltérő szavazócsoportokat próbál összehozni: hű libertariánusokat, akik 2008-ban és 2012-ben támogatták képviselő édesapját is, Ron Pault; fiskális konzervativizmust kívánó Tea Party-híveket; és olyanokat, akiket nem republikánus szavazókként már másfél éve próbál "körbe udvarolni". A kérdés csupán az, a kis részek összeállnak-e egésszé. Apja támogatói közül ugyanis sokan érzik úgy, hogy Paul elárulta őket miközben görcsösen próbált vonzónak tűnni a republikánus többség

számára. A Tea Party mozgalom konzervatívjait elcsábíthatja Ted Cruz texasi szenátor vagy Scott Walker wisconsini kormányzó, miközben olyan szavazók megnyerése, akik soha sem szavaztak a Republikánus Pártra, nem kis feladat, különösen akkor, amikor az előválasztás és a jelölőgyűlés a legtöbb helyen csak regisztrált republikánusok számára nyitott.

Paul jelölti életképessége az alapján lesz megítélhető, hogy az első négy állam (lowa, New Hampshire, Nevada, Dél-Karolina) valamelyikében sikerül-e megnyernie a jelöltséget. Erős kampányt folytat lowában, de a zsúfolt mezőnyre tekintettel jobban teljesíthet majd a libertariánus érzelmű New Hampshireben, ahol édesapja 2012-ben második lett, és ahol az általa áhított független választók is leadhatják szavazataikat. Paul emellett libertariánus aktivistákkal utat tört az "élni és élni hagyni" beállítottságú Nevadában. Ha Paul, aki saját óvatosságát az amerikai katonai intervenció ügyében egyik erősségeként értékeli, elnyeri a jelöltséget és szemben találja magát Hillary Clintonnal, olyan ritka elnöki megmérettetés alakul majd ki, amelyben a republikánusok a demokratákhoz képest balra tolódnak, legalábbis ami a külpolitikát illeti.

Paul szereti magát úgy beállítani, mint aki egyik párt felé sem elkötelezett, és legalább olyan gyakran kritizálja a republikánusokat, mint amilyen gyakran Obama elnököt. Ahogy mondja, mindkét párt végzetes ösvényre vezette az országot, amely megfosztotta az amerikaiakat polgári szabadságjogaiktól és kockára tette a jövő generációinak anyagi és személyes biztonságát. A fiatal, kevésbé szilárd republikánus tábort gyakran szólítja meg azzal, hogy ami mobiltelefonjaikon keresztül zajlik nem a kormány ügye¹, és ezzel élesen elkülönül riválisaitól. Gyakran beszél a növekvő szövetségi kiadásokról és arról a példátlan hatalomátvételről, amely szerinte az Obama-kormányt jellemzi a Kongresszust megkerülő jogalkotásban.

Marco Rubio

2015. április 13-án jelentette be, hogy indul a 2016-os elnökjelöltségért folytatott harcban. Rubio a következő generáció konzervatívjaként pozícionálja magát, aki lenyűgözi a mérsékelteket, mindeközben kielégíti a szociális konzervativizmus híveit és lendületet ad a Tea Party fiskális héjáinak, akik 2010-es szenátorrá választásában segítségére voltak. Folyékony spanyol nyelvtudása hasznára lehet a hispán választókért vívott harcban. Tisztelői optimista üzenetet közvetítő karizmatikus szónokot látnak benne, aki pártja friss nagykövete lehet, és aki nem csak a fiatalokat képes megmozgatni, hanem azokat is, akik

a 21. század politikusát keresik.

Rubionak az első négy állam legalább egyikében győzedelmeskednie kell a jelöltségért folyatott versenyben, vagy legalább közel ilyen eredményt kell elérnie ahhoz, hogy életképes jelölt maradjon. A 2014-es időközi választások során Joni Ernst szenátorért kampányolt lowában és intenzív kampányt folytat New Hampshireben, ahol az igen népszerű városházi rendezvények kiemelhetik szónoki erősségeit. Komoly kapcsolatokkal rendelkezik Dél-Karolinában, életéből meghatározó éveket töltött az erősen spanyol ajkú Nevadában, ahol rokonai is vannak, de még nem egyértelmű, hogy a legelső jelölési harcok közül melyik kínálja számára a legjobb esélyeket. A fentiek mellett szembe találhatja magát Jeb Bush korábbi kormányzóval egy ki-ki előválasztáson Floridában, abban az államban, amely mindkettejüket felemelte.

A 43 éves Rubio reményei szerint képes lesz meggyőzni a republikánus választókat arról, hogy bízzák a párt sorsát a jövő nemzedékének vezetőire. Életútjából optimista attitűd fakad, hiszen kubai bevándorlók gyermekeként küzdötte fel magát az amerikai politikai elitbe.

-

¹¹ Utalva ezzel a szeptember 11-ei terrortámadások után biztonsági intézkedésként bevezetett és tömeges telekommunikációs adatgyűjtéssel megvalósuló megfigyelési hatáskörökre.

Ben Carson

Carson, az egykori idegsebész lelkes, alulról szerveződő támogatókkal bír, akik számára igazán vonzó az a heves támadás, amelyet Obama elnök és az ő egészségügyi törvénye ellen intézett. Kérdéses, hogy a gyakori megjelenései a Fox News csatornán, valamint a lelkesítő beszédei szavazatokra válthatóak-e. A Carsonhoz hasonló kívülálló jelöltek csak kezdetben tapasztalhatnak kirobbanó támogatottságot. Választóbázisa valószínűleg olyan konzervatív aktivistákból áll majd, akik egy újoncra történő szavazáskor elégedetlenek a korábban megválasztott tisztségviselőkkel.

Csapata állítása szerint Carson rendelkezik támogatókkal mind a 99 iowai megyében, és a keményvonalas konzervatívok a berobbanás lehetőségét biztosíthatják számára. Még a jövő zenéje, hogy a Republikánus Párt mikor biztosít lehetőséget jelöltjeinek vitákon történő részvételre, de egészen biztosan artikulálódik majd alulról irányuló nyomás Carson ezeken történő részvételére, és a sokszínűség hangsúlyozása érdekében talán a pártja is szívesen látja majd ott.

Carson még nem fektette le részletes politikai programját. Orvosként leginkább az egészségügyhöz kapcsolódó témákban informált és elkötelezett. Kultúrában és külpolitikában hagyományos, konzervatív értékeket vall, ugyanakkor hajlamos uszító hangnem megütésére és verbális tévedések elkövetésére, amelyek elfordíthatják tőle a választókat.

Carly Fiorina

Egyetlen női jelöltként vette célba a republikánus jelölés megszerzését. Fiorina a demokraták élenjáró jelöltjével, Hillary Rodham Clintonnal szemben kíván hiánypótló alternatíva lenni. Habár a republikánus aktivisták többsége számára ismeretlennek számított (egyetlen korábbi kampánya egy tíz százalékpontos vereség volt Kaliforniában a 2010-es szenátusi választásokon), üzleti háttere és magabiztossága révén elismerést vívott ki magának. Egyelőre nem látható, hogy ki fog felsorakozni jelöltsége mellett.

lowa a republikánus Joni Ernst-et választotta szenátornak tavaly, Fiorina az első nő, akit az államban bármelyik párt valaha Szenátusba, Fehér Házba vagy kormányzónak választott. Nyilvánvalóvá tette azt, hogy szándékában áll indulni az államban, és körbe kívánja járni lowát miután bejelentette jelöltségét. New Hampshire-i versenyképességén – ahol kívülálló státusza meggyőző lehet a független szavazók számára – sokat lendíthet az, ha először sikerül a vártnál jelentősen jobb teljesítményt elérnie lowában.

Fiorina a jobbközépbe sorolható republikánus, habár eddig kevés konkrét szakpolitikai javaslattal állt elő. Ellenzi az abortuszhoz való jogot, de megengedő az azonos neműek házasságát illetően. Vállalkozáspárti és határozottan agresszívebb amerikai katonai magatartást támogat. Választókhoz intézett üzenete középpontjában személyes női sikertörténete áll, amelyet a titkárságtól a vezérigazgatói pozícióig történő felemelkedés jelentett a Hewlet-Packardnál. Rendelkezik mindazzal a privát szektorból származó tapasztalattal, amely Clintonnál és sok republikánus jelöltnél hiányzik.

Mike Huckabee

Egykori arkansasi kormányzóként 2015. május 5-én csatlakozott a republikánus jelöltségért folyó küzdelembe. A 2016-os megmérettetést ugyanazzal a szavazóbázissal kezdi meg, akik 2008-ban a győzelemig repítették a jelölőgyűlésen: a kereszténydemokratákkal. 2016-ban azonban Huckabee, az egykori baptista lelkész ugyanezen választócsoport körében jelentős versenyhelyzetre számíthat. Részben ez az oka annak, hogy üzenete eltolódik és már kifejezetten az idősebb, munkásosztálybeli konzervatívokat kívánja megszólítani.

Múltbeli iowai sikereiből és erős evangélikus szavazóbázisából adódóan az erős teljesítmény kritikusan fontos számára az államban. Ha meg tudja nyerni a jelölőgyűlést, vagy szoros második helyen tud végezni, meg lesz a lehetősége arra, hogy vezető konzervatív jelölt legyen a csatában. Ezt követően az lenne a kérdés, hogy vajon megpróbál-e indulni New Hampshire-ben, vagy inkább Dél-Karolina felé fordul, ahol a vártnál gyengébb szereplése 2008-ban vesztét okozta. Ha azonban lowaban egy vagy több fiatalabb konzervatív jelölt felülkerekedik, Huckabee nehéz helyzetbe kerül.

Huckabee nem rég azt nyilatkozta, hogy a baloldal bizonyos lépései "kriminalizálják a kereszténységet". Ez a fajta retorika egyértelműen evangélikus követői számára vonzó. A vallásszabadsági törvények és a Legfelsőbb Bíróság döntése az azonos neműek házasságáról lehetőséget kínál az egykori kormányzónak arra, hogy ismét kapcsolatba kerüljön keresztény-konzervatív bázisával. Vonzó kíván lenni a héjapárti republikánusok szélesebb skálája felé is Izraelt támogató és az Iszlám Állam terjeszkedését ellenző kemény beszédével.

Rick Santorum

Rick Santorum, aki korábban két perióduson keresztül Pennsylvania szenátora volt, 2015. május 27-én jelentette be csatlakozását a 2016-os elnökválasztási küzdelembe. Szélesíteni kívánja szociál-konzervatív szavazóbázisát, amely 2012-ben a győzelemig repítette 11 államban. Rick Santorum célja a stagnáló jövedelmű munkásosztálybeli szavazók meggyőzése, arról, hogy másfajta republikánus politikát képvisel, olyat, amelyik gondoskodik róluk és nem csak a vállalatok és a gazdagok érdekeit tartja szem előtt. Könyve, a tavaly kiadott "Blue Collar Conservatives" kampánykiáltvány, amelyben azt

állítja, hogy a 2012. évi választásokon részt nem vevő hatmillió munkásosztálybeli amerikai közül sokan fognak a republikánusokra szavazni, amennyiben a párt hajlandó foglalkozni gazdasági problémáikkal.

lowa minden vagy semmi Santorum számára, éppen úgy, ahogyan négy éve is az volt, amikor több mint 100 napot töltött kampánnyal az államban és megnyerte a jelölőgyűlést. Manapság, amikor sok rivális jelölt verseng a konzervatív támogatásért, Santorum erős iowai teljesítménytől remél lendületet, amely segíti majd Dél-Karolinában, a harmadik jelölőállamban. (Mindeközben jórészt elkerüli New Hampshire-t, amely inkább a mérsékeltek számára vonzó.) 2012-ben az élvonalba ugrott, amikor egyetlen este alatt megnyert három kevésbé kompetitív küzdelmet, miközben riválisai Floridára koncentráltak. Ezzel egyetlen éjszaka alatt Romney legfőbb vetélytársává vált.

Santorum, aki ellenzi szociál-konzervatív beskatulyázását, emlékezteti szavazóit arra, amikor évekkel ezelőtt felhívta a figyelmet a radikális iszlám fenyegetettségre és az Iszlám Állam katonai előretörésére. Arra ösztönzi pártját, hogy ne engedje át a stagnáló bérek kérdését a demokratáknak, és a befektetők helyett a munkásosztály bajnokaként értelmezze újra magát. Az ok, amiért úgy érzi, mindezt nyugodtan megteheti az, hogy a szociális-konzervatívokat már meggyőzte akkor, amikor ellenezte az abortuszt és a fogamzásgátlást, valamint támogatta az azonos neműek közötti házasság alkotmányos szinten történő kizárását.

George Pataki

New York állam háromciklusos kormányzója 2015. május 28-án jelentette be, hogy indul a republikánus jelöltségért folytatott küzdelemben. Jelenléte hiánypótló: ő az egyetlen, aki republikánus körben támogatja az abortuszhoz való jogot és rendíthetetlen szószólója a melegek jogainak. Habár az, hogy üzenete támogatottságra talál-e a republikánus tábor berkein belül az elnöki harcban, nem egyértelmű. Pataki megközelítése Rudolph W. Giulianit, az utolsó New York-i republikánust idézi, aki indulhatott az elnöki székért. Giulianinak azonban nem sikerült egyesítenie a mérsékeltek bonyolult körét, a fiskális

konzervativizmus híveit és a "nemzetbiztonsági héják" csoportját.

Pataki útja az elnökséghez – ha egyáltalán van ilyen út – New Hampshire-en át vezet. Az állam nyitott előválasztási rendszerének köszönhetően a független, de még a demokrataként regisztrált választók is "átszavazhatnak" republikánus oldalra. Ezek a választók segítették John McCaint és Ron Pault abban, hogy felülmúlják az előzetes várakozásokat az ideológiailag furcsa államban. Pataki sem háborús, sem libertariánus hős, ráadásul olyan jelölt, aki nem hagyományos üzenetet közvetít.

Pataki úgy jellemzi magát, mint az a jelölt, aki elérte már mindazt New Yorkban, amire a Republikánus Párt nemzeti szinten csak vágyakozik. Hajlandó volt olyan kockázatos álláspont megformálására, amely élesen elválasztja őt versenytársaitól: múlt héten az Irakban harcoló csapatok átcsoportosítására szólított fel.

Források

http://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/hillary-clinton.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/01/us/elections/bernie-sanders.html

http://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/ted-cruz.html

http://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/rand-paul.html

http://www.nytimes.com/interactive/2016/us/elections/marco-rubio.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/04/us/elections/ben-carson.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/05/us/elections/carly-fiorina.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/06/us/elections/mike-huckabee.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/28/us/elections/rick-santorum.html

http://www.nytimes.com/interactive/2015/05/29/us/elections/george-pataki.html